

**WYDZIAŁ SZKOLENIA I SPORTÓW ŁACZNOŚCI
BIURA ZARZĄDU GŁÓWNEGO LOK**

**WARSZAWSKI ODDZIAŁ TERENOWY
POLSKIEGO ZWIĄZKU KRÓTKOFALOWCÓW
II EDYCJA**

**NARODOWE ŚWIĘTO
POWSTAŃ ŚLĄSKICH
1919 – 1920 – 1921**

**REGULAMIN ZAWODÓW
CZĘŚĆ KF CW/SSB**

20 czerwca każdego roku

Otwarte Ogólnopolskie Zawody Krótkofalarskie
NARODOWE ŚWIĘTO POWSTAŃ ŚLĄSKICH
1919 – 1920 – 1921

Część KF CW/SSB

Do udziału w zawodach zaprasza się wszystkie stacje indywidualne, klubowe.

- Wydział Szkolenia i Sportów Łączności BZG LOK,
- Organizatorem zawodów jest Warszawski Oddział Terenowy Polskiego Związku Krótkofalowców.

1. Cel zawodów:

Przypomnienie trzech zrywów niepodległościowych z 1919, 1920 i 1921 roku, które sprawiły, że w granice II Rzeczypospolitej trafiła ważna część terenów przemysłowego Górnego Śląska. Jakie były przyczyny? Kim był Wojciech Korfanty? Co to jest cud nad Odrą? Aby poznać odpowiedzi na te pytania zapraszamy do lektury tekstu autorstwa dra hab. Piotra Pałysa z Instytutu Śląskiego.

<https://niepodlegla.gov.pl/o-niepodleglej/iii-powstanie-slaskie-cud-nad-odra/>

2. Termin zawodów stały:

20 czerwca każdego roku.

3. Czas zawodów:

Część KF CW/SSB od godziny 15:00 do 16:59 UTC.

4. Pasma i emisje:

KF 3,5 MHz

CW w zakresie 3,530 MHz do 3,560 MHz

SSB w zakresie 3,700 MHz do 3,775 MHz

oraz

7 MHz

CW w zakresie od 7,025 MHz do 7,035 MHz

SSB w zakresie od 7,070 MHz do 7,100 MHz

Emisje CW oraz SSB.

5. Wywołanie w zawodach:

„TEST SP”.

6. Grupy klasyfikacyjne w zawodach:

Kategoria	Opis Kategorii
MULTI-OP MIXED PS	Stacje z wieloma operatorami z terenu powiatu: będzińskiego, bielskiego, bieruńsko-lędzkiego, cieszyńskiego, częstochowskiego, gliwickiego, kłobuckiego, lublinieckiego, mikołowskiego, myszkowskiego, pszczyńskiego, raciborskiego, rybnickiego, tarnogórskiego, wodzisławskiego, zawierciańskiego, żywieckiego oraz miasta na prawach powiatów: Katowice, Bielsko-Biała, Bytom, Chorzów, Częstochowa, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Jastrzębie- Zdrój, Jaworzno, Mysłowice, Piekary Śląskie, Ruda Śląska, Rybnik, Siemianowice Śląskie, Sosnowiec, Świętochłowice, Tychy, Zabrze, Żory. - „PS”
SINGLE-OP MIXED PG	Stacje z wieloma operatorami z terenu powiatu: będzińskiego, bielskiego, bieruńsko-lędzkiego, cieszyńskiego, częstochowskiego, gliwickiego, kłobuckiego, lublinieckiego, mikołowskiego, myszkowskiego, pszczyńskiego, raciborskiego, rybnickiego, tarnogórskiego, wodzisławskiego, zawierciańskiego, żywieckiego oraz miasta na prawach powiatów: Katowice, Bielsko-Biała, Bytom, Chorzów, Częstochowa, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Jastrzębie- Zdrój, Jaworzno, Mysłowice, Piekary Śląskie, Ruda Śląska, Rybnik, Siemianowice Śląskie, Sosnowiec, Świętochłowice, Tychy, Zabrze, Żory. - „PG”
MULTI-OP MIXED RW	Stacje z wieloma operatorami z terenu Warszawy „RW”

SINGLE-OP MIXED WM	Stacje z jednym operatorem z terenu Warszawy „WM”
MULTI-OP MIXED	Stacje z wieloma operatorami
SINGLE-OP MIXED	Stacje z jednym operatorem
MIXED-OP CW	Stacje z wieloma operatorami oraz stacje z jednym operatorem
MIXED-OP SSB	Stacje z wieloma operatorami oraz stacje z jednym operatorem
SINGLE-OP JUNIOR MIXED	Pojedynczy operator stacji do 16 roku życia
CHECKLOG	Dzienniki do kontroli

7. Wymiana raportów

Stacje MULTI-OP startujące w kategorii MULTI-OP MIXED PS pracujące z terenu powiatu: będzińskiego, bielskiego, bieruńsko-lędzińskiego, cieszyńskiego, częstochowskiego, gliwickiego, kłobuckiego, lublinieckiego, mikołowskiego, myszkowskiego, pszczyńskiego, raciborskiego, rybnickiego, tarnogórskiego, wodzisławskiego, zawierciańskiego, żywieckiego oraz miasta na prawach powiatów: Katowice, Bielsko-Biała, Bytom, Chorzów, Częstochowa, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Jastrzębie-Zdrój, Jaworzno, Mysłowice, Piekary Śląskie, Ruda Śląska, Rybnik, Siemianowice Śląskie, Sosnowiec, Świętochłowice, Tychy, Zabrze, Żory - „PS” podają grupy kontrolne składające się z RS lub RST kolejnego trzycyfrowego numeru QSO oraz skrótu „PS”:
emisja CW np. - 599 001PS,
emisja SSB np. – 59 001PS.

Stacje indywidualne startujące w kategorii SINGLE-OP MIXED PG pracujące z terenu powiatu: będzińskiego, bielskiego, bieruńsko-lędzińskiego, cieszyńskiego, częstochowskiego, gliwickiego, kłobuckiego, lublinieckiego, mikołowskiego, myszkowskiego, pszczyńskiego, raciborskiego, rybnickiego, tarnogórskiego, wodzisławskiego, zawierciańskiego, żywieckiego oraz miasta na prawach powiatów: Katowice, Bielsko-Biała, Bytom, Chorzów, Częstochowa, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Jastrzębie-Zdrój, Jaworzno, Mysłowice, Piekary Śląskie, Ruda Śląska, Rybnik, Siemianowice Śląskie, Sosnowiec, Świętochłowice, Tychy, Zabrze, Żory - „PG”:
emisja CW np. - 599 001PG,
emisja SSB np. – 59 001PG,

Stacje MULTI-OP startujące w kategorii MULTI-OP MIXED RW pracujące z terenu miasta Warszawy podają grupy kontrolne składające się z RS lub RST kolejnego trzycyfrowego numeru QSO oraz skrótu „RW”:
emisja CW np. - 599 001RW,
emisja SSB np. – 59 001RW.

Stacje indywidualne startujące w kategorii SINGLE-OP MIXED WM pracujące z terenu miasta Warszawy podają grupy kontrolne składające się z RS lub RST oraz skrótu „WM”:
emisja CW np. - 599 001WM,
emisja SSB np. – 59 001WM.

Pozostałe stacje nadawcze MULTI-OP oraz SINGLE-OP startujące w zawodach wymieniają grupy kontrolne składające się z RS lub RST i kolejnego numeru QSO:
emisja CW np. - 599 001,
emisja SSB np. – 59 001.

8. Łączności w zawodach:

Z tą samą radiostacją można nawiązać dwie łączności - jedną na CW, drugą na SBB na każdym paśmie.

Wszystkie radiostacje obowiązują 5 minut QRT przed i po zawodach (od godziny 16:55 - 17:00 oraz od godziny 19:00 - 19:05 czasu lokalnego).

Uwaga! obowiązuje numeracja ciągła.

9. Punktacja

Za każde bezbłędne potwierdzone QSO zalicza się:

- ze stacjami podającymi w grupie kontrolnej „PS”
na CW - 30 pkt.,
na SSB – 15pkt.
- ze stacjami podającymi w grupie kontrolnej „PG”
na CW – 15 pkt.,
na SSB - 10 pkt
- ze stacjami podającymi w grupie kontrolnej „RW”
na CW - 15 pkt.,
na SSB – 10pkt.
- ze stacjami podającymi w grupie kontrolnej „WM”
na CW – 10 pkt.,
na SSB - 5 pkt.
- z pozostałymi stacjami:
na CW - 4 pkt.,
na SSB – 2 pkt.

10. Wyniki końcowe

To suma punktów za wszystkie przeprowadzone QSO. Mnożnika nie stosuje się.

11. Łączności nie zalicza się w przypadku:

- nawiązanie łączności przed i po czasie trwania zawodów (obowiązkowe "QRT"),
- braku potwierdzenia w dzienniku korespondenta,
- rozbieżności czasu w dziennikach korespondenta więcej jak 3 minut,
- powtórnej łączności z tą samą stacją (DUPE),
- zniekształceniu znaku korespondenta (CALL),
- zniekształceniu grupy kontrolnej (RPRT),
- braku logu korespondenta,
- niewłaściwa kategoria klasyfikacyjna,

Uwaga! Nadesłane dzienniki pracy jako „CHECKLOG” nie będą uwzględniane w grupach klasyfikacyjnych

12. Trofea:

- za zajęcie I miejsca w poszczególnych grupach klasyfikacyjnych przyznane będą **DYPLOMY ZWYCIEZCY** (e-DYPLOM).
- stacje biorące udział w zawodach otrzymają dyplom uczestnika (e-DYPLOM).

13. Dzienniki zawodów:

Wszystkie Dzienniki zawodów w postaci elektronicznej wyłącznie jako plik *.cbr (Cabrillo) lub *.log, należy wysłać do organizatora w ciągu 72 godzin po zakończeniu zawodów na adres poczty elektronicznej lacznosc.zgwarszawa@lok.org.pl

W temacie wiadomości e-mail należy podać wyłącznie znak wywoławczy. Plik z dziennikiem powinien być nazwany znakiem stacji, np. sp5abc.cbr lub sp1abc.log .

14. ZAWODY PRZEPROWADZA ORAZ WYNIKI USTALA

Opiekę nad przebiegiem zawodów i ich rozliczeniem sprawuje WSiŚŁ BZG LOK.

Do logowania łączności przez stacje nadawcze podczas zawodów zaleca się programy pozwalające na wygenerowania plików - *.cbr oraz *.log.

Rozliczenie zawodów nastąpi w ciągu 96 godzin od daty zakończenia zawodów. Rozliczenie i prezentacja wyników dokonana zostanie poprzez strony internetowe www.sp5kcr.eu oraz <https://logsp.pzk.org.pl/index.php?page=contest&id=2056>

Organizatorzy zawodów

Wydział Szkolenia i Sportów Łączności BZG LOK

Warszawski Oddział Terenowy Polskiego Związku Krótkofalowców

Regulamin obowiązuje od 01.06.2024 r.

„Powstania śląskie 1919-1921. Materiały edukacyjne do wystawy elementarnej IPN” jest dodatkiem edukacyjnym do wystawy elementarnej „Powstania śląskie 1919-1921”, która przedstawia wydarzenia związane z walką o przyłączenie Górnego Śląska do Polski w latach 1919-1922. Wydawnictwo wzbogaca merytorycznie plansze wystawy oraz ułatwia samodzielne zbudowanie lekcji poświęconej tej tematyce. Przeznaczone jest przede wszystkim dla nauczycieli i osób zajmujących się dydaktyką historii.

Moduł edukacyjny: Angelika Blinda

Strefa edukacji: Angelika Blinda, Aleksandra Korol-Chudy, Ryszard Mozgol

Recenzja merytoryczna: dr Mirosław Węcki

Recenzja materiału edukacyjnego: Michał Masłowski

Fotografie i dokumenty ze zbiorów: Archiwum Archidiecezjalnego w Katowicach, Muzeum Czynu Powstańczego w Górze św. Anny – oddział Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu, Muzeum 2 Korpusu w Józefowie, Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu, Francuskiej Biblioteki Narodowej, Biblioteki Śląskiej w Katowicach, Biblioteki Narodowej w Warszawie, Ośrodka Karta, Narodowego Archiwum Cyfrowego, Grzegorza Grześkowiaka.

Projekt graficzny i skład w oparciu o layout wystaw elementarnych: Aleksandra Korol-Chudy

Druk: Wydawnictwo Dukle, Bytom .

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ
Oddział w Katowicach

Powstanie Śląskie

GENEZA

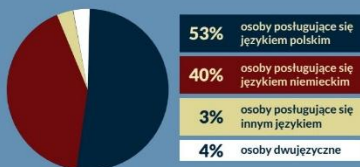
PRZEBIEG

SKUTKI

PRZYNALEŻNOŚĆ POLITYCZNA ŚLĄSKA

STRUKTURA JĘZYKOWA MIESZKAŃCÓW REJENCJI OPOLSKIEJ NA PODSTAWIE SPISU PRZEPROWADZONEGO W 1910 R.

GRANICE OBSZARU PLEBISCYTOWEGO wytyczone na mocy traktatu wersalskiego z 28 czerwca 1919 r.

Wojciech Korfanty
1873-1939
Przywódca polskiego obozu narodowego na Górnym Śląsku

PROWINCJA ŚLĄSK W CESARSTWIE NIEMIECKIM (1871-1914)

GŁÓWNE CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA POLSKĄ TOŻSAMOŚĆ GÓRNOŚLĄZAKÓW:

- Wyznanie katolickie
- Wpływ polityczny Wielkopolski
- Język polski
- Rosnące poczucie krzywdy na skutek zaostreżenia antypolskiej polityki Niemiec prowadzonej w ramach Kulturkampfu

GENEZA I POWSTANIA ŚLĄSKIEGO

WAŻNIEJSZE CZYNNIKI EKONOMICZNO-SPOŁECZNE:

- Kryzys gospodarczy po I wojnie światowej.
- Strajki i protesty, w których Górnoślązacy domagali się podwyżek płac, większych przydziałów żywności i niezatrudniania żołnierzy Grenzschutzu kosztem polskich robotników.

WAŻNIEJSZE CZYNNIKI POLITYCZNE:

- Niezadowolenie z decyzji konferencji paryskiej o przeprowadzeniu plebiscytu na Górnym Śląsku.
- Represje i aresztowania polskich działaczy.
- Wyprowadzenie 8 stycznia 1919 r. stanu wyjątkowego w rejonie opolskiej.

TEREN OBJĘTY I POWSTANIEM ŚLĄSKIM

PRZYCZYNY NIEPOWODZEŃ:

- Przewaga militarna wroga
- Niemożność oficjalnego wsparcia powstania przez władze RP i wojsko polskie
- Rozproszenie ośrodków decyzyjnych
- Brak planu i koordynacji działań

SKUTKI I POWSTANIA:

- Represje i przymusowa emigracja
- Wzrost zainteresowania sprawą górnośląską na arenie międzynarodowej i w Polsce (np. powołanie Komitetów Obrony Górnego Śląska)
- Wzrost sympatii propolskich na Górnym Śląsku – zwycięstwo w wyborach komunalnych, które było optymistycznym prognostykiem przed planowanym plebiscytem

Głosy oddane na listę polską i niemiecką w wyborach komunalnych z 9 listopada 1919 r.

Dowódca Błękitnej Armii oraz frontu południowo-zachodniego gen. Józef Haller w rozmowie z powstańcami-uchodźcami

Kalendarium I Powstania Śląskiego

1918

- 25/10/ • przemówienie Wojciecha Korfanty w Reichstagu, w którym domagał się przyłączenia części Górnego Śląska do Polski
- 9/11/ • rewolucja w Niemczech
- 11/11/ • podpisanie rozejmu w Compiègne pomiędzy Ententą a Niemcami kończącego I wojnę światową; powstanie niepodległego państwa polskiego

1919

- 11/01/ • powstanie Polskiej Organizacji Wojskowej Górnego Śląska
- 18/01/ • początek konferencji paryskiej
- 22/04/ • pierwsza planowana data wybuchu I powstania śląskiego
- 22/06/ • druga planowana data wybuchu I powstania śląskiego
- 28/06/ • podpisanie traktatu wersalskiego (art. 88 zawierał zapis o przeprowadzeniu plebiscytu na Górnym Śląsku)
- 15/08/ • masakra w kopalni „Mysłowice”

16-17/08/ • wybuch I powstania śląskiego

- 17/08/ • walki w Pszczynie, Tychach, Mikołowie
- 18/08/ • nieudane próby opanowania Katowic, Tarnowskich Gór, Bytomia i Zabrze
- 19/08/ • przejęcie inicjatywy militarnej przez Niemców, ewakuacja części oddziałów powstańczych na stronę polską
- 20/08/ • walki w okolicach Katowic i Mysłowic

24/08/ • Alfons Zgrzebnik wydatkuje rozkaz o zakończeniu powstania

- 25/08-01/09/ • walki w Małych Gorzyckach i Piotrowicach
- 19/09/ • utworzenie Milicji Górnośląskiej złożonej z powstańców - uchodźców
- 1/10/ • polsko-niemiecka umowa o amnestii dla uczestników powstania

1920

Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Katowicach

Wskazywane obrazy:
Museum Cyru Powiatowego
w Górnym Śląsku
Województwa Śląskiego
w Katowicach

Archiwum Archidiecezjalnego w Katowicach
Narodowego Archiwum Cyfrowego
Mapa „Teren objęty I powstaniem śląskim”
opracowana przez Jacka Mielę

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ
Oddział w Katowicach

II Powstanie Śląskie

GENEZA PRZEBIEG SKUTKI

GÓRNOŚLĄSKI OBSZAR
PLEBISCYTOWY
NA TLE ZMIAN
TERYTORIALNYCH
PO I WOJNIE
ŚWIATOWEJ

Polski Komisarz
Plebiscytowy:

Bytom

Polskie Komitety
Plebiscytowe:

Bytom

Królewska Huta

Gliwice

Glubczyce

Katowice

Kłuczbork

Kędzie

Lublińskie

Oleśno

Opole

Prudnik

Racibórz

Rybnik

Strzelce

Tarnowskie Góry

Zabrze

WAŻNIEJSZE CZYNNIKI EKONOMICZNO-SPOŁECZNE:

- narastający konflikt na tle narodowościowym pomiędzy polską i niemieckojęzyczną częścią Górnolazaków, przejawiający się m.in. strajkami szkolnym, w którym młodzież i nauczyciele domagali się równouprawnienia dla języka polskiego
- kryzys gospodarczy w górnolazkim przemyśle

WAŻNIEJSZE CZYNNIKI POLITYCZNE:

- niemieckie zamieszki w Katowicach (17/18 sierpnia 1920 r.) połączone z napaściami na Polaków (atak na Polski Komitet Plebiscytowy w Katowicach, śmierć dr. Andrzeja Mieleckiego)
- aktywność SiPo
- wrogość niemiecko-francuska, która uwidoczniła się wraz z przybyciem na Górny Śląsk oddziałów francuskich
- rozpowszechnianie fałszywych informacji o klęsce Polaków i zdobyciu Warszawy przez Armię Czerwoną
- chęć wykorzystania przez stronę niemiecką wojny polsko-bolszewickiej do rozstrzygnięcia losów Górnego Śląska bez przeprowadzania plebiscytu

Andrzej Mielecki
(1864-1920)

Lekarz, działacz narodowy na Górnym Śląsku. Był członkiem Polskiego Komitetu Plebiscytowego w Katowicach. 17 sierpnia 1920 r., podczas antyfrancuskiej manifestacji, został brutalnie zamordowany przez Niemców.

Henryk Jarczyk
(1889-1949)

Lekarz, kierował Polskim Komitetem Plebiscytowym w Katowicach. 18 sierpnia 1920 r. został pobity przez Niemców, cudem uniknął śmierci.

WOJSKA ALIANCKIE NA GÓRNYM ŚLĄSKU

stan na maj 1920 r.

Alfons Zgrzebnik
1891-1937

Podporucznik w wojsku niemieckim. Dowódca II powstania Śląskiego. Współpracował z Polskim Komisarzem Plebiscytowym w Bytomiu, dowodził jego obroną w czasie ataku niemieckich bojówek 28 maja 1920 r.

Mieczysław Paluch
1888-1942

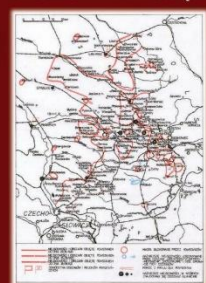
Major artylerii Wojska Polskiego. Wieloletni uczestnik powstania wielkopolskiego. Był jednym z dowódców II powstania Śląskiego.

CHARAKTER WALK

- znacznie lepsze, w porównaniu z 1919 r., przygotowanie powstańców do walki
- wsparcie walczących powstańców przez wojska francuskie
- niemożność opanowania przez stronę polską większych miast (stacjonowali w nich alianci lub oddziały SiPo); powstańcy przystąpili do ich „czernienia”, czyli blokady
- konieczność zmiany działań po wyjściu poza okręg przemysłowy (teren znacznie mniej zurbanizowany, gdzie nie dominowała już ludność polska)

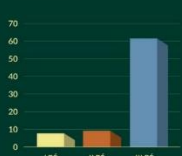
TEREN OBJĘTY II POWSTANIEM ŚLĄSKIM

II POWSTANIE ŚLĄSKIE W LICZBACH

- 10 dni trwało powstanie
- ok. 7 500 walczących powstańców
- ok. 5 200 funkcjonariuszy SiPo i trudna do określenia liczba niemieckich oddziałów Samoobrony
- 150-180 straty osobowe powstańców
- 34% powstańców posiadało broń (2411 karabinów, pistoletów, rewolwerów i granatów ręcznych)
- 100% funkcjonariuszy SiPo posiadało broń (indywidualna broń strzelecka)

CZAS TRWANIA I, II i III POWSTANIA ŚLĄSKIEGO (w dniach)

SKUTKI II POWSTANIA ŚLĄSKIEGO:

ZRYW GÓRNOŚLĄZAKÓW ZAKOŃCZYŁ SIĘ SUKCESEM.

- rozwiązanie SiPo i utworzenie w jej miejsce mieszanej, polsko-niemieckiej Policji Plebiscytowej (Abstimmungspolizei - APO)
- odpływ Niemców z powiatów wschodnich obszaru plebiscytowego połączony z jednoczesnym wzrostem nastrojów pro polskich na tym terenie
- konieczność zmiany polityki władz niemieckich, widoczna m.in. w kwestii nauczania języka polskiego w górnolazkich szkołach
- rozwiązanie POW GŚL (w jej miejsce powołano Centralę Wychowania Fizycznego)

Kalendarium II Powstania Śląskiego

1919

5/12/ • ponowne powołanie POW GŚL

1920

10/01/ • wejście w życie traktatu wersalskiego

11/02/ • przybycie Międzysojuszniczej Komisji Rządzącej i Plebiscytowej do Opola

28/04/ • niemiecki napad na Konsulat RP oraz drukarnie „Gazety Opolskiej” i „Nowin Codziennych” w Opolu podczas pobytu w mieście Wojciecha Korfańskiego

28/05/ • atak niemieckich bojówek na hotel „Lomnitz”

15/07/ • Uchwalenie przez polski Sejm Statutu Organicznego Województwa Śląskiego

11/08/ • dotarcie bolszewików do linii Wisły

13/08/ • uderzenie Michała Tuchaczewskiego na Warszawę

15/08/ • zwycięstwo Polaków pod Radzyminem

16/08/ • początek polskiej kontrofensywy znad Wieprza

17/08/ • niemieckie manifestacje, m.in. w Gliwicach, Rybniku i Katowicach, zorganizowane pod wpływem informacji o upadku Warszawy. Zabójstwo dra Andrzeja Mieleckiego

18/08/ • wybuch II powstania Śląskiego pod dowództwem Alfonsa Zgrzebnika odwrót bolszewików znad Wisły

19/08/ • zajęcie wschodniej części powiatu katowickiego i powiatu pszczyńskiego

20/08/ • walki w Mysłowicach, pod kontrolą powstańców znalazła się wschodnia część Górnego Śląska

21/08/ • zajęcie Mikołowa i Wodzisławia

22/08/ • opanowanie Michałkowic i Starego Chorzowa

23/08/ • zakończona niepowodzeniem próba zajęcia Pszczyny

24/08/ • walki w okolicach Lublińca, ogłoszenie decyzji MKRiPleb. o powołaniu Policji Plebiscytowej (APO)

25/08/ • nieudana próba wejścia do powiatu strzeleckiego, wydanie przez Wojciecha Korfańskiego decyzji o rozwiązaniu POW GŚL

29/08/ • ogłoszenie decyzji o zakończeniu walk

06/09/ • powołanie Centrali Wychowania Fizycznego

Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Katowicach

Wskazywane zbiory:
Francuskiej Biblioteki Narodowej
Muzeum Śląskiego
Archiwum Archidiecezjalnego
w Katowicach
Grzegorz Grzeszkowiak

Muzeum Powstania Śląskiego w Świętochłowicach
Barbary Jarczyk-Racki
Marek Zoren objęły II powstaniem Śląskim
opracowana przez Jacka Masieja

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ
Oddział w Katowicach

Plebiscyt na Górnym Śląsku

Lokal wyborczy w Katowicach,
20 marca 1921 r.

ZASADY PRZEPROWADZENIA PLEBISYTU

Prawo głosowania przysługiwało osobom obojga płci, które:

- urodziły się na obszarze plebiscytowym;
- ukończyły 20 lat w dniu 1 stycznia 1921 r.;
- zamieszkiwały obszar plebiscytowy co najmniej od 1 stycznia 1904 r.;
- zamieszkiwały go przed 1 stycznia 1904 r., ale zostały wydalone przez władze niemieckie.

Nad przebiegiem plebiscytu czuwały:

- Komitety Partytacyjne
- Biura Głosowania w gminach;
- Biura Międzysojusznicze w powiatach.

Kalendarium Plebiscytu na Górnym Śląsku

1919

28/06/

podpisanie traktatu wersalskiego (art. 88 zawierał zapis o przeprowadzeniu plebiscytu na Górnym Śląsku)

16-17/08/

I powstanie śląskie

24/08/

1920

11/02/

przybycie Międzysojuszniczej Komisji Rządzącej i Plebiscytowej do Opola

20/02/

mianowanie Wojciecha Korfanteego polskim komisarzem plebiscytowym, początek polskiej kampanii plebiscytowej

18/08/

II powstanie śląskie

29/08/

1921

23/02/

oficjalne ogłoszenie daty plebiscytu

20/03/

PLEBISYCYT

22/03/

odezwa Wojciecha Korfanteego, w której wysunął propozycję podziału spornego terenu zgodnie z tzw. „linią Korfanteego”. Ogłoszenie zwycięstwa w plebiscycie przez stronę niemiecką

02-03/05/

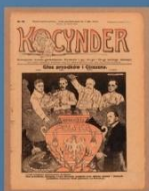
wybuch III powstania śląskiego

Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Katowicach

Wykorzystano zbiory:
Archiwum Archidiecezjalnego w Katowicach
Biblioteki Narodowej
Muzeum Powstań Śląskich
Narodowego Archiwum Cyfrowego
Śląskiej Biblioteki Cyfrowej

OBRAZ NIEMIEC W POLSKIEJ PROPAGANDZIE PLEBISYTOWEJ

- państwo agresywne, odpowiedzialne za wybuch I wojny światowej;
- stojące u progu katastrofy gospodarczej, wywołanej długami, koniecznością spłaty reparacji wojennych, inflacją oraz spadkiem wartości marki niemieckiej;
- próbujące zwyciężyć plebiscyt przekupstwem, kłamstwem i przemocą;
- przeciwnik polskiej kultury i tradycji;
- ciemnicza polskiego społeczeństwa, wysysujący polskich robotników.

„Kocynder”, czasopiśmió satyryczne wydawane od 1920 r.

„Der Weisse Adler” (pol. „Biały Orzeł”), polskie pismo wydawane w języku niemieckim

Polska ulotka plebiscytowa wydana ok. 1921 r.

Polski plakat plebiscytowy

OBRAZ POLSKI W NIEMIECKIEJ PROPAGANDZIE PLEBISYTOWEJ

- „państwo sezonowe” odradzające się w chaosie, niestabilne;
- stojące na niskim stopniu cywilizacyjnym, zacofane, biedne;
- nastawione na militarystkę;
- pogrążone w problemach gospodarczych, spowodowanych inflacją i upadkiem polskiej marki;
- niezdolne do zapewnienia Górnemu Śląskowi, jako obszarowi uprzemysłowionemu, rozwoju gospodarczego.

„Pieron”, czasopiśmió satyryczne wydawane od 1920 r.

„Kraj Górnoląski”, niemiecka gazeta wydawana w języku polskim

Fragment niemieckiej ulotki plebiscytowej wydanej ok. 1920 r.

Niemiecka ulotka propagandowa wydana ok. 1920 r.

PLEBISYCYT W LICZBACH

1 221 274	osób uprawnionych do głosowania
1 190 637	oddanych głosów
479 365	oddanych głosów za Polską
707 393	oddanych głosów za Niemcami
191 308	emigrantów głosowało

TRUDNOŚCI W INTERPRETACJI WYNIKÓW PLEBISYTU

Zgodnie z aneksem do traktatu wersalskiego podział obszaru plebiscytowego miał nastąpić z uwzględnieniem wyników głosowania oraz położenia geograficznego i znaczenia gospodarczego poszczególnych miejscowości

NIEMCY

jako zwycięzcy domagali się pozostawienia całego spornego terytorium w granicach Niemiec

POLSKA

żądała podziału Górnego Śląska wzdłuż tzw. „linii Korfanteego” i przyłączenia 59% obszaru plebiscytowego, obejmującego gminy wschodnie, w których większość głosowała za Polską

WIELKA BRYTANIA I WŁOCHY

proponowały przyłączenie do Polski jedynie niewielkiego terenu, stanowiącego 25% powierzchni i obejmującego powiat pacyński, rybnicki i kilka miejscowości powiatu katowickiego

FRANCJA

uznała, że Polska powinna otrzymać wschodnie powiaty Górnego Śląska wraz z okresem przemysłowym

PODZIAŁ GŁOSÓW W POWIATACH

32% powiaty, w których większość zagłosowała za Polską

68% powiaty, w których większość zagłosowała za Niemcami

PODZIAŁ GŁOSÓW W GMINACH

45% gminy, w których większość zagłosowała za Polską

55% gminy, w których większość zagłosowała za Niemcami

WYNIKI GŁOSOWANIA W GRUPIE TZW. EMIGRANTÓW

5% osoby, które zagłosowały za Polską

95% osoby, które zagłosowały za Niemcami

